

Water-Land-Schap is investering in klimaatadaptatie

Afgelopen vrijdag heeft de Vlaamse regering op voorstel van minister Koen Van den Heuvel het landinrichtingsproject Water-Land-Schap goedgekeurd. Over een periode van tien jaar zal bijna 10 miljoen euro geïnvesteerd worden in het geïntegreerd aanpak van problemen met water in landelijke gebieden. De Vlaamse Landmaatschappij gebruikt het instrument landinrichting reeds om de open ruimte her en der te versterken. Dit veel grotere project wil op de lokale dynamiek van samenwerkingsverbanden rond concrete uitdagingen voortbouwen om te komen tot een klimaatadaptatiebeleid voor gans Vlaanderen. “Door slim te investeren in de open ruimte beschermen we ons tegen de gevolgen van de klimaatopwarming”, zegt VLM-bestuurder Toon Denys.

11 APRIL 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:49

Lees meer over:

water

Afgelopen vrijdag heeft de Vlaamse regering op voorstel van minister Koen Van den Heuvel het landinrichtingsproject Water-Land-Schap goedgekeurd. Over een periode van tien jaar zal bijna 10 miljoen euro geïnvesteerd worden in het geïntegreerd aanpak van problemen met water in landelijke gebieden. De Vlaamse Landmaatschappij gebruikt het instrument landinrichting reeds om de open ruimte her en der te versterken. Dit veel grotere project wil op de lokale dynamiek van samenwerkingsverbanden rond concrete uitdagingen voortbouwen om te komen tot een klimaatadaptatiebeleid voor gans Vlaanderen. “Door slim te investeren in de open ruimte beschermen we ons tegen de gevolgen van de klimaatopwarming”, zegt VLM-bestuurder Toon Denys.

“Innovatief en uniek”, zo wordt het pas goedgekeurde landinrichtingsproject Water-Land-Schap aangekondigd. Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Koen Van den Heuvel trekt er zo maar even 5,75 miljoen euro voor uit. Die landinrichtingssubsidie is een hefboom voor de realisatie van 14 geselecteerde deelprojecten die samen zullen resulteren in 10 miljoen euro aan klimaatadaptatieve maatregelen. De Vlaamse overheid is hier met andere woorden niet alleen aan zet, maar vertrouwt de realisaties op het terrein toe aan stakeholders. “Streekholders”, noemt Antwerps gedeputeerde Jan De Haes ze. Een blik op de uitvoerders van de 14 deelprojecten leert dat het gaat om onder meer lokale besturen, water- en natuurbeheerders, landbouwers ook en hun syndicaten en ondersteunende dienstverleners (o.a. praktijkcentra).

In een telkens wisselende samenstelling vormen die ‘streekholders’ 14 lokale coalities om evenveel gebieden kwaliteitsvoller in te richten en beter bestand te maken tegen de gevolgen van de klimaatverandering. In het verleden is Vlaanderen vooral beter beveiligd tegen wateroverlast. Na de zomer van vorig jaar beseft iedereen dat een tekort aan water even ernstig is. “Toen werd zelfs grasland beregend om toch maar voeder voor de koeien te hebben”, illustreert Gert Van de Moortel (Boerenbond) hoe acuut het probleem toen was. Wanneer de temperatuur voor het welzijn van de dieren ongezond hoog oploopt, is er ook water nodig om de stallen te verkoelen. Dat was toen niet voorradig, verwijst de provinciaal secretaris van Boerenbond naar het captatieverbod dat gold voor oppervlaktewater en grondwaterputten die alsmaar moeilijker vergund geraken.

Weersextremen zullen door de klimaatverandering vaker voorkomen. Vlaanderen wil dat niet lijdzaam ondergaan. “De klimaatbetogers vragen ons terecht wat we er gaan aan doen”, zegt VLM-bestuurder Toon Denys, en hij dient hen van antwoord: “Investeren in een veerkrachtige open ruimte. Dat lukt niet langer door sectorale plannen naast elkaar uit te rollen want de open ruimte moet aan vele vragen (voedsel, energie, biodiversiteit, enz.)

tegemoet komen. Een nieuwe aanpak en nieuwe coalities zijn noodzakelijk.” Met de goedkeuring van Water-Land-Schap krijgt dat nu vorm. Op Vlaams niveau worden volgende krachten gebundeld: Vlaamse Landmaatschappij, Vlaamse Milieumaatschappij, Departement Omgeving, Departement Landbouw en Visserij, Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaams Kenniscentrum Water, onderzoekscentra ILVO en VITO en Architecture Workroom Brussels.

Bovenstaande organisaties vormen samen het programmteam Water-Land-Schap dat de lokale coalities gaat ondersteunen die op het terrein aan de slag gaan. In de vallei van de Aa bijvoorbeeld, op het grondgebied van Herentals, Kasterlee, Lille en Vorselaar. Onder de noemer ‘Beek. Boer. Bodem’ worden landbouw en water er beter met elkaar verzoend, en mikt men ook op waterbuffering in natuurgebied. De plaatselijke landbouwers worden er geconfronteerd met overstromingen van de Aa, een zijrivier van de kleine Nete. Op akkers is dat schadelijker dan op grasland, hoewel Van de Moortel duidelijk maakt dat ook de grasopbrengst en de kwaliteit van het geoogste ruwvoeder onder wateroverlast lijdt. Bijzonder aan het project is dat het over meer dan waterbuffering alleen gaat, bijvoorbeeld ook over het verhogen van het koolstofgehalte in de bodem, geïntegreerde onkruidbestrijding ter bescherming van de waterkwaliteit en het inzaaien van teeltvrije zones met kruidenrijke zadenmengsels.

Onder begeleiding van het programmteam worden nog 13 andere initiatieven verder uitgewerkt tot afgewerkte projectvoorstellen. Het gaat onder meer over het omvormen van de West-Vlaamse Gaverbeekvallei tot een klimaatbestendig waterlandschap en een totaalaanpak in dezelfde provincie voor de erosieproblemen langs de Kleine Kemmelbeek. In de Vlaamse Ardennen wordt wat gedaan aan het overstromingsrisico in de Maarkebeekvallei, waarbij ook aandacht uitgaat naar de waterkwaliteit, duurzame landbouw en ecosysteemdiensten.

In Vlaams-Brabant wordt een integrale visie ontwikkeld op de Getestreek. Drie watergerelateerde problemen die zich voordoen rond de Grote en Kleine Gete zijn erosie en de bijbehorende modderoverlast, overstromingen en een gebrekkige waterkwaliteit. Een dozijn partners – onder wie de Wateringen, lokale besturen, Boerenbond, Natuurpunt Oost-Brabant en een buurtcomité dat de wateroverlast in Zoutleeuw hekelt – zoekt samen naar oplossingen. Landbouwers gaan er ook experimenteren met innovatieve grondbewerkingstechnieken die een positieve invloed hebben op bodemstructuur, bodemleven en waterinfiltratie. In Limburg tot slot wordt zowel in het noorden als zuiden van de provincie gewerkt aan waterbuffering, waarbij in de Maasvallei twee boeren gaan experimenteren met natuurinclusieve landbouw.

“Zoals het hoort zijn de 14 deelprojecten mooi verspreid over Vlaanderen”, zegt minister Koen Van den Heuvel. Het doet hem plezier dat dit project landbouwers uit het defensief helpt in het klimaatdebat: “Ze gaan actief meewerken aan natuur- en waterbeheer.” Vorige vrijdag is op voorstel van de minister niet alleen Water-Land-Schap goedgekeurd. “Ook het water- en droogteplan kreeg groen licht. Daarin staan bijna 100 actiepunten om Vlaanderen beter bestand te maken tegen een tekort of overschot aan water”, aldus Van den Heuvel. Hij verwacht veel van de zogenaamde ‘proeftuinen’ waarbij experts met het bedrijfsleven mee nadenken over waterrecuperatie. Er komt ook een klimaatstresstest voor gemeenten. “Dat instrument lenen we van Nederland en helpt de lokale besturen om de probleemgebieden in kaart te brengen.”

Tijdens het panelgesprek waar onder meer de minister, gedeputeerde Jan De Haes en een medewerker van provinciegouverneur Cathy Berx aan deelnamen, werden de (hoge) verwachtingen ten aanzien van het project nog wat duidelijker. Het voorbeeld van de vallei van de Kleine Nete werd gegeven omdat daar zoveel planningsprocessen (Sigma-plan, Natura 2000, erfgoed, enz.) tegelijkertijd lopen. Op het terrein ontstond de perceptie dat elke administratie bezig was de eigen doelstellingen te realiseren en niemand nog het overzicht had. Telkens legde dat claims op de open ruimte, wat vooral bij landbouwers op de heupen ging werken. In 2011 gaf de Vlaamse regering de Antwerpse provinciegouverneur de opdracht om alle processen te coördineren. Daartoe werd een overlegstructuur opgezet zodat de aanpak van top-down geleidelijk evolueerde naar een gebiedscoalitie. Dat is een langlopend proces waar veel voor vergaderd wordt, en dat laatste is weinig zichtbaar en nog minder inspirerend. Water-Land-Schap wil wél inspireren en zet op het terrein de dingen in beweging door middelen te voorzien. “Dat kan voor de mindswitch zorgen die we nodig hebben”, klinkt het.

Meer info: [projectwebsite](#) & [video Water-Land-Schap](#)

Beeld: VLM

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra